

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Det är svårt att älska människorna

Perera, Ylva

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 22/10/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Perera, Y. (2021). Det är svårt att älska människorna. *Hufvudstadsbladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148690>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Det är svårt att älska människorna

Samhällets bristande intresse för humaniora är ett tecken på ett ointresse för det mänskliga. Ungefär så sa litteraturvetaren och författaren **Nina Björk** under seminariet "Tankens frihet?", som ordnades av Kritikbyrån, Svenska Yle och Finlands svenska författareförening tidigare i oktober. Jag studsade till medan jag lyssnade på streamen. Insåg att jag, så humanist jag är, reagerar instinktivt negativt på utsagan att det vi studerar är människan. Som att det är lite pinsamt, för att människor är så pinsamma.

Människan med stort M har under det senaste århundradet med rätta utsatts för kritik inom humanistiska vetenskaper. Från såväl marxistiskt och feministiskt som posthumanistiskt och postkolonialt håll har forskare blottat hur det västerländska samhällets tanketradition länge implicit likställt det mänskliga subjektet med en vit, straight, välboren, europeisk man. Genom den här snäva människoupfattningen har förtryck av resten av människorna – och även djur och natur – kunnat legitimeras i mänsklighetens namn. Kritiken av mänsklighetsbegreppet är därför viktig, inte bara som aktivism utan som vetenskap. Det handlar inte om att avsäga sig det mänskliga, utan om att göra definitionen bredare och därmed mer exakt, för att rymma kroppar som tidigare dolts.

Att studera det mänskliga behöver ändå inte betyda att man blir mer förtjust i människor, ofta är det rentav tvärtom – just för att studiet blottar mänskligheten i all sin trasiga komplexitet. Det gör en lätt misantropisk, eller åtminstone snobbig, eftersom det finns så många dåliga sätt att vara människa på. Som sagt ryggas jag själv tillbaka för att förknippas med dessa varelser (inklusive mig själv) som jag studerar.

Men jag har börjat undra om en uppgift för humanister faktiskt borde vara att också tänka fram och praktisera sätt att älska människan – i just sin vidgade definition. Samhället vi lever i är nämligen rätt dåligt på det, vilket var just det Björk lyfte fram i sitt tal. Dels värderas vissa människor högre än andra, dels värderas det som människor kan producera (varor, effektivitet, tillväxt) högre än människorna själva.

Men hur ska man älska människor då, utan att det bli självförhärligande och på bekostnad av annat levande på jorden? Jag vet inte riktigt, det är väl därför jag fortsätter studera. Men kanske genom att stå i relation till varandra, genom att intressera sig för andra och sig själv på ett sätt som inte bara handlar om att befästa positioner, utan om att också våga låta sig förändras.

Till exempel – för att anknyta till debatten kring hur en studentförening okritiskt använt brädspelen Afrikas stjärna, med dess koloniala estetik, som rekvisita på en fest vid Helsingfors

universitet (Hbl 21.10) – våga tänka att vi behöver göra upp med vårt människofientliga förflutna. Inte bara för att folk kan "ta illa upp" om vi inte gör det, utan för att alternativet är att manifestera en människosyn som ingen som kallar sig människa rimligtvis borde ha intresse av att fortsätta odla. "Att göra upp" behöver inte betyda att retuschera ett kulturarv eller revidera historien, vilket Torsten Fagerholm oroar sig för (Hbl 21.10), utan tvärtom att utgående från historiemedvetenhet fundera över hur man kan gå framåt tillsammans.

Ylva Perera